

АДЫГЭ МАКЪ

Голос
адыга

№ 214 (20727)

2014-рэ илээс

БЭРЭСКЭЖЬЫЙ
ШЭКИОГЪУМ и 12кышгэжыагуу кыдылы
кышгэжыагуу кыдылы
WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМКІЭ

Абхъазым иансамблэ
къэшы.

Лъэпкъ быракъхэр

мэбыбатэх

«Адыгеим ижыгъожыкхэр» зыфилорэ я VI-рэ Дунэе фестивалэу Мыекъуапэ шыкыагъэр тарихым шуклэ кыхэнэжышт. Урысыем ишюлырхэм, Ікыб хэгъугъхэм яныбжыкхэр искусствэм зэфышгъэхэр нэлуасэ зэфэхъуэх, ныбджэгъу шыпкъэ зэфышгъэхэри бэ мэхъух.

Ясэнаушыгъэки, яшэн-хаб-зэхэм язехъанкыи щысэ зы-тырахыгъэм Абхъазым илы-кхэр ащыщх. Музыкальнэ лъэпкъ Іэмэ-псымэхэр зыхэт

ансамблэу «Мамзышъхэм» ихудожественнэ пашэу, Абхъазым изаслуженнэ артисткэу Хатуна Хабурзание лъэпкъ шлэжъ ялэу, зэкъошныгъэр

агъэлаплэу ныбжыкхэр еплъх.

Абхъаз лъэпкъ оредхэр къэ-зылорэ клэлэцлык-ныбжыкхэ ансамблэм ихудожественнэ пашэу, Абхъазым изаслуженнэ артисткэу Джюльета Сабурэ илофшакыи тшогъэшлэгъон. Адыгэ оредхэр клэлэхэм, пшъа-шъэхэм кыало. Зыцлэ кыетлогъэ абхъаз купхэм хэгъуэнэфыкырэ чыплэхэр кыдаыхгъэх.

Къалэу Гагрэ икышъокло ансамблэу «Афыртыным» («Вихрь») Дунэе фестиваль-зэнэкъокъум ишлукхыфтын шъхалэу Гран-прир фагъэшъошагъ. Художе-

ственнэ пашэр Лев Кецба.

Хэгъугъу шъхыф хъугъэу Абхъазым икыралыгъо гъэпсыклэ егъэпытэ. Культурэм, искусствэм афэгъэхыгъэ иофыгъохэм мэхъэнэ ин араты. Композиторэу, Абхъазым инароднэ артистэу Отари Хунцари Адыгеим иныбджэгъушъу.

«Афыртыным» шлукхыфтын шъхалэр зыратыжым, фестивалым хэлажъэхэрэр бэрэ Іэгъу афитеуагъэх. Абхъаз ансамблэм хэтхэм лъэпкъ шъо-шэ дахэхэр ащыгъэу къашъо-хэр къашыгъэх. Абхъаз ыкыи

адыгэ быракъхэр къэшъуаком ыгъэбыбатэхэзэ пчэгум кы-зечэразэм, «Налмэсым» и Унэу зэхэхэр зышыклорэм щымэфэ-кышхом фэдагъ. Гушлом хэт-хэу нэпсыр кызэхыхэрэр тлэгъугъэх.

Опсэу, «Афыртыныр», опсэу, фестивалыр! Шъопсэу, зэхэщакхэр! Журим итхыаматэу Евгения Урсу кызээрэтилуагъэу, лъэпкъхэр зэфэхыщэрэ фести-вальхэм тарихым хатхэрэ са-тырхэр зыми хэкълэщтхэп.

ЕМТИЛЬ Нурбий.

НЕПЭ КЪЫХЭТЫУТЫХЭРЭМ АЩЫЩХЭР:

Я 2-рэ нэклубгъор

«Адыгеим иныбжыкхэр» зыфилорэ форумыр республикэм зэрэщыклэ-щтыр, тхыамафэм ихъугъэ-шлагъэхэр.

Я 3 — 6-рэ нэклубгъохэр

Лъэпкъым итарихъ къэзылотэрэ тхыгъэхэу Хъоткыо Самир кыгъэ-хъазырыгъэхэр.

Я 7-рэ нэклубгъор

Усаклоу Яхъулэ Сэфэр ищылэныгъэ гъогу щыщ пычыгъохэр.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и УКАЗ

Щытхъуцлэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ экономист» зыфилорэр В.Д. Сапыим фэгъэшъошэгъэным ехылагъ

Экономикэм ихэхъоныгъэ илахъу хышыхъагъэм ыкыи илээсыбэ хъугъэу Іоф зери-шлэрэм апае щытхъуцлэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ экономист» зыфилорэр Сапый Вячеслав Долчэрые ыкыом — пшъэдэ-кыжъэу ыхырымкыгъэ гъуэнп-къэ гъэнэфагъэ зилэ общес-твэу «Управляющая компания «СапиКом-Инвест» зыфилорэм игенеральнэ директор фэгъэ-шъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэу
ТХЪАКИУШЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
шэклогъум и 7,
2014-рэ илээс
N 119

Илээсищым телъытэгъэ пшъэрылхэр

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм бюджет-финанс ыкыи хэбзэлахъ политикэмкыи икомитет игъэклотыгъэ зэхэсыгъо тыгъуасэ илагъ. Адыгэ Республикэм ибюджет къэблэгъэрэ илээсищым зыфэдэщтым тегушылагъэх.

Зэхэсыгъор зеришагъ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм бюджет-финанс ыкыи хэб-зэлахъ политикэмкыи икомитет ипашэу Мырзэ Джанбэч. АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхыаматэу Владимир Нарожнэр, депутатхэр, муниципальнэ образованиехэм ялы-

Мырзэ Джанбэч кызэрэхигъэ-шыгъэмкыи, хэбзэгъэуцугъэм ипроект фэгъэхыгъэ едэлунхэр шылагъэх, пэшлорыгъэшъэу зэкълэми яшлшхэр ахэм къащы-ралотыкыинхэ альэкыгъ, гъэтэ-рэзыжыинхэу ашлгъэхэм ате-гушылэнхэу джы зэрэугоишгъэх. Бюджетым ехыллэгъэ хэб-

✓ Республикэ бюджетым 2015-рэ илээсым фэдэу кыхыащтыр, пэшлорыгъэшъэу зэрагъэнэфагъэмкыи, сомэ млрд 12-рэ млн 257,6-рэ, 2016-рэ илээсым — млрд 11-рэ млн 994,7-рэ, 2017-м — сомэ млрд 12-рэ млн 490,3-рэ.

кхэу мы лъэныкъом Іоф шы-зышлэхэрэр зэхэхэм хэлэжъа-гъэх.

Игъэклотыгъэ зэхэсыгъом ипэублэ комитетым ипашэу

зэгъэуцугъэ шъхалэм ипроект, ащ ыгъэнэфэгъэ гъуналкъэхэмрэ бюджетым изэхэгъэуцон нэша-нэу илэхэмрэ яхылагъэу къэ-гушылагъ АР-м финансхэмкыи

иминистрэу Долэ Долэтбий. Ащ кызэрэхигъэщыгъэмкыи, зэкълэмкыи республикэ бюджетым 2015-рэ илээсым фэдэу кы-хыащтыр, пэшлорыгъэшъэу зэра-

✓ Республикэ бюджетыр анахъэу зытегъэпсыхыагъэр социальнэ лъэныкъор ары.

гъэнэфагъэмкыи, сомэ млрд 12-рэ млн 257,6-рэ, 2016-рэ илээсым — млрд 11-рэ млн 994,7-рэ, 2017-м — сомэ млрд 12-рэ млн 490,3-рэ.

2015-рэ илээсым хэбзэлахъ-хэмкыи фэдэу республикэ бюд-жетым кыхыащтыр процент 97,4-рэ.

Мыхэбзэлахъ фэдэм ипчыа-гъэ — проценти 2,6-рэ.

Республикэ бюджетыр ана-хъэу зытегъэпсыхыагъэр соци-альнэ лъэныкъор арэу Долэ Долэтбий кыхыгъэщыгъ. Пчыа-гъэм ипроцент 71-рэ фэдизыр ащ пэлуагъэхыащт. УФ-м и Президент ижыоныгъокыи указ-хэм ягъэцэкълэн пэлухыащт мыл-кури кыдыхалытагъ.

Кыхыгъэщыгъэн фае, рес-публикэ бюджетым шыкылагъэу

фэхъуштыр сомэ млрд 1,8-рэ фэдиз.

Зэхэсыгъом хэлэжъагъэхэм ащыщхэм упчлэ ялагъ: феде-ральнэ гупчэм кытлупшырэ мылкур сыда нахъ макыи зы-кхэхурэр? Республикэм зилы-гыжынымыкыи иамалхэм аужы-

рэ илээсхэм фэдишкыи зэра-хэхъуагъэм ар кызэрэпкы-рыкыирэр джэуапыгъ. Инвес-тициехэм альэныкъокыи агъэ-нэфэгъэ пстэури зэшлуахыштмэ депутатхэм ашлэ ашлэиуагъ. Долэ Долэтбий кызэрилуагъэм-кыи, ащкыи зэхэкыныгъэхэр шылэнхэу агъэнафэрэп.

АР-м и Уплэкълун-лпытэн палатэ законопроектым иэк-спертизэ ышлгъ ыкыи мытэ-рэзыныгъэ хилэгъуагъэп.

Гъэтэрэзыжыинхэм пстэури адырагъэштагъ, АР-м и Къэ-ралыгъо Совет — Хасэм изэ-хэсыгъо ахэр кыхалыхыащты.

Депутатхэр зыхэплэщтхэ нэмыкыи Іофыгъохэри зэхэсыгъом шызэхафыгъэх.

ГЪОНЭЖЫКЪО
Сэтэнай.



«Жьогъобыныр» кьишъутхык!

Клэлэцлыкүхэм апае кыдэклирэ журналэу «Жьогъобыным» иклэтхэн иуахтэ хьазырэу гьунэм фэклуагь, кьэнагьэр зы мазэ икьупэрэп. Клэтхапклэр сомэ 38,5-рэ.

рэклагьэу ильэсым плэгьогьогьо журналыр кыдэкли, еджэхэрэм ашлогьэшлэгьонынэу кьытшыхьурэ тхыгьэхэр, сурэтхэр бэу кыдэхьэх. Джырэ уасэу шылэхэм ялытыгьэмэ, клэтхапклэр бэп, ильэсым кьыпфэ-клоним тефэрэр сомэ 38,5-рэ.

«Жьогъобыным» иклэгьэтхэн-клэ ны-тыхэр, адыгабзэр еджаплэхэм ащазыгьэхьырэ клэлэгьаджэхэр, нэмыкхэри лэпылэгьу кьытфэхьухэмэ, лъэшэу тафэрэзэшт.

Еджэкло цыкүхэр! Шьощ пае кыдэклирэ журналыр кьишъутхык, шьуедж, шьукьыфатх.

Шьуитхыгьэхэу, шьуисурэтхэу журналым кьыдахьэхэрэр мы-инхэми, ахьцэу атефэрэр мэклэ дэдэп, ыпэклэ мызэу, мытлоу зигугьу кьышъуфэтшыгьэ до-кументхэм ксероксымклэ ате-хыгьэ тхылыплэхэр кьытфэ-жыгьэхьыхэмэ, конвертым, сурэт зызэрэтыряжыгьэхьыгьэм алъышъуыгьэм фэдэ зышы-плыклэ нахьыбэу ахьцэ кьы-шъуфэдгьэхьыжыщт.

Шьуитхыгьэхэм тыкьажэ.

ПЭНЭШЬУ Сэфэр.
Журналэу «Жьогъобыным»
иредатор.

Форумыр Адыгеим щэкло

Шэклогум и 7-м кьыщегьэжыагьэу и 28-м нэс «Адыгеим иньбжыкхэхэр» зыфилорэ форумыр республикэм щыклошт. АР-м гьэсэнэгьэмрэ шлэныгьэмрэклэ и Министерствэ 2010-рэ ильэсым кьыщегьэжыагьэу ар зэхещэ.

Шлэныгьэ дэгьу зилэхэм, лэп-лэсэныгьэ зыхэлхэм, гупшы-саклэхэр пхырызыщынхэ зы-лэккыщт ныбжыкхэхэм лэпы-лэгьу афэхьуным, ыпэклэ лы-клотэнхэмклэ амал ятыгьэным форумыр фэлажэ.

Мы ильэсым зэхашэрэ форумым лэныкьо эфэшъхьафхэр кьыделъытэх. Ахэм ащы-щых еджаплэхэм ачлэс ныбжыкхэхэр федеральнэ ныбжыкхэ проектхэм нэлуасэ афэ-шыгьэнхэр, ахэр зыщеджэхэрэ колледжхэм, университетхэм лъэтегьэуцохэр ащышыгьэнхэр. Проектхэм атегьэпсыхьагьэу еджаплэхэм командэхэр ащы-зэхашэщтых. Ахэм ахэтхэм

проектхэм лоф зэрадэплэшэщтыр арагьэшлэшт, лъэтегьэуцохэр афашыщтых. Клэух лофтхьабзэу форумым илэщтым а проектхэм ачатэгущылэщтых.

Форумым федеральнэ ныбжыкхэ проекти 8 кьыделъытэ. Ахэм ащыщых «Ты — предприниматель», «Информационный поток», «Беги за мной», «АРТ-Квадрат» ыккы нэмыкхэр. Лэныкьохэмклэ лъэтегьэуцохэр зэхашэщтых кьащалотэщтых ныбжыкхэхэм ашлэн алъэккы-щтыр, ашлэрэр, кьэклорэ охтэ благьэм гухэлъэу ялэхэр. Лъэтегьэуцо зыщашыщт «пло-щадкэу» кьыхахыгьэх Адыгеим ит апшэрэ ыккы гурыт гьэ-

сэныгьэ зыщызэрагьэгыотырэ сыхьат еджэплэ заулэ ыккы АР-м иклэлэцлыкүхэм гьэсэнэгьэ тедзэ зыщызэрагьэгыотырэ Гупчэр.

Ныбжыкхэхэм алуагьэклэ-щтых Адыгеим щызэлъашлэрэ политологхэр, шлэныгьэлэжхэр, бизнесменхэр, кьэралыгьо ыккы общественнэ лофшылэхэр. Ахэм зэхашэщт мастер-классхэм кьащалотэщтых социальнэ ыккы коммерческэ проектхэр зэрэ-зэхэбгьэуцощтхэр, ахэр шылэ-ныгьэм зэрэщыпхырыпшыщтхэр.

Форумыр клэух конференциеу цыфыбэ зыхэлэжыщтым-клэ шэклогум и 28-м аухыщт. А лофтхьабзэр АР-м и Кьэралыгьо филармоние щыклошт. Конференцием кьыхалъхьащтых форумыр оклофэ ныбжыкхэхэм зэхэбгьэуцогьэ проектхэр. Анахь дэгьухэм яавторхэр кьыхагьэ-щыщтых ыккы ахэм лэпылэгьу афэхьуштых. Ары форумым изэхэщаклоу АР-м гьэсэнэгьэмрэ шлэныгьэмрэклэ и Минис-терствэ пшэрылэу зыфигьэу-цужьыерэ.

СИХЬУ Гошнагьу.



УФ-м ошлэ-дэмышлэ лофхэмклэ и Министерствэ и Гьэлорышлэлу Адыгэ Респуб-ликэм шылэм Мыекьуапэклэ ичлыплэ отдел икьулыкьушлэхэм зэхашэщт улпэккунхэм кьы-зэрагьэлэгуагьэмклэ, мыщ фэдэ псэолэ 484-у Мыекьуапэ дэтхэм ащыщэу 17-р шапхэ-хэм адиштэхэрэп.

Мыщ фэдэ гидрантхэр шап-хэхэм адимыштэ зыхьуклэ, машлоу зыкьэзыштагьэр гьэ-клосэжыгьэным фэшл псыр икьоу кьалэклахьэрэп, ащ кьы-хэккыклэ, ошлэ-дэмышлэм клэух дэй фэхьун ыпэккыщт.

Гидрантхэм алъэныкьоклэ гумэккыгьоу шылэхэм ащагьэ-гьозагь муниципальнэ образо-ваниеу «Кьалэу Мыекьуапэ» иадминистрация ипашэу А. На-

ролиныр. Джырэ уахтэ щыкла-гьэу шылэхэм ядэгьэзыжыын, мэшлогьэклос гидрантхэм ягьэ-цэклэжыын дэлажэ муниципаль-нэ унитар предприятиеу «Май-копводоканал» зыфилорэр.

Мыекьуапэ кьыпыщылэ псэ-уплэхэу Ханскэм, Севернэм, Веселэм, Родниковскэм, Под-горнэм, Косиновым мы лэны-кьомклэ ащызэхашэщт улпэ-ккунхэм хэукьоныгьэхэр кьа-щыхагьэщыгьэхэп, зэкклары шапхэхэм адештэх.

**УФ-м ошлэ-дэмышлэ
лофхэмклэ и Министерствэ
и Гьэлорышлэлу АР-м
щылэм иотделэу Мыекьуапэ
щылэм илофшылэу**

Р. А. КУШЬУ.
Отделым испециалистэу
Ф. А. АУЛЬ.

Тхьамафэм ихьугьэ-шлагьэхэр

Адыгэ Республикэм хэгьэгу клоцл лофхэмклэ и Министерствэ кьызэрэтырэмклэ, шэклогум и 3-м кьыщегьэжыагьэу и 9-м нэс респуб-ликэм бзэджэшлэгьэ 68-рэ щызэрахьагь.

Ахэр: цыфым ыпкьынэ-лынэ шьобж хьылэхэр тырашагьэ-хэу 1, хьунклэн бзэджэшлагьэу 3, тыгуагьэхэу 33-рэ, гьэп-цлагьэ зыхэлэ бзэджэшлэгьэ 10, нэмыкхэри. Экономикэм ыпэ-ныкьоклэ хэбзэгьэуцугьэр гьо-гогьуи 10-рэ аукуагьэу хэб-зэухьумэккы кьулыкьухэм агьэ-унэфыгь, республикэм щыпсэ-ухэрэм гьогьогьуи 2-рэ нарко-тикхэр кьахахыгьэх. Бзэджэ-шлагьэ зезыхьэгьэ нэбгырэ 54-рэ агьэунэфыгь, зэхашын алъэккыгьэр процент 80-м ехьу.

Блэккыгьэ тхьамафэм Ады-геим игогьухэм хьугьэ-шлэгьэ 12 кьатехьухьагь. Ахэм нэб-гыри 2 ахэклодагь, 11-мэ шьобж-хэр атешагьэ хьугьэ. Ешьюагьэу рулым клэрыс водитель 67-рэ кьаубытыгь. Гьогьурыкьоним ишапхэхэр гьогьогьу 3179-рэ аукуагьэу гьогьу-патруль кьы-лыкьум ыгьэунэфыгь.

Ильэс 75-рэ зыныбжэ пен-сионерым полицием икьэлэ отдел идежурнэ часть зыкьы-

фигьэзагь ыккы зэретыгуагьэхэр полицием илофшылэхэм кьа-филоатагь. Хэбзэухьумаглохэм зэрагьэунэфыгьэмклэ, зыныбжэ хэклотэгьэ бзылфыгьэм ымы-шлэрэ цыфхэр мы мафэм ихьэклагьэх. Хьулыфыгьитлэрэ зы бзылфыгьэрэ иунэ кьы-хьагьэх ыккы псэуплэ-коммуналь-нэ хьызмэтым исистемэ лоф-щашлэу, иунэ ит газ пкьыгьо-хэм язытет ауллэккунхэу ыдэжэ кьэклуагьэхэу гурагьэ-луагь. Ахэр ауллэккунхэу фэ-дэу зашыгь, тхьапэм зыгорэхэр кьыфытыратхи, нэбгырищыр унэм иккыжыгьэх. Сыхьат за-улэ тешлагьэу сомэ мин 206-м ехьу зэрэшлуатыгьугьэм пен-сионерым гу лытагь.

Мы бзэджэшлагьэр зезыхьа-гьэхэм ягьэунэфын ыккы якьэ-убытын джырэ уахтэм поли-циер ыуж ит.

Шьумышлэрэ цыф шьуадэжэ кьылухьагьэмэ, шьуиунэ ишью-мыгьахь, организации горэм кьыкыгьэу кьышъуиломэ, ащ

итхыльхэр шьууплэккунхэу, цы-хьэ фэшьюмышыгьэмэ, хэбзэ-ухьумэккы кьулыкьухэм псын-клэу закьыфэжыгьаз, сакьы-ныгьэ кьызхэжыгьаф.

Мыекьуапэ щыпсэурэ хьул-фыгьэмрэ ащ инэлосэ бзыл-фыгьэу ильэс 32-рэ зыныбжы-мрэ зыздешьохэ нэуж зэмы-зэгьыныгьэ азыфагу кьитэджагь. Ащ кьыхэккыклэ бзылфыгьэм шьэжыыер кьыпхьуати, бысы-мым хэпыджагь. Нэужым лэпы-лэгьу псынклэм кьеджи, ащ зыгьэбылъыжыгь.

Полицием икьулыкьушлэхэм оперативнэ-лныхьон лофтхьа-бзэхэр рагьэклокыхэзэ мы бзэджэшлагьэр зезыхьагьэри, ар зыщыпсэурэри агьэунэфыгь. Хэбзэгьэуцугьэр зыукьогьэ бзылфыгьэрэ зыщыпсэурэ ста-нищэу Ханскэм кьыщаубытыгь, ышагьэми ар еуцолэжыгь.

Хьулыфыгьэм шьобжхэр те-щагьэхэу Адыгэ республикэ клиническэ симэдждыщым нагьэ-сыгь, джырэ уахтэм ащ елазэх.

УФ-м хэгьэгу клоцл лофхэмклэ и Министерствэ иотделэу Мые-кьуапэ щылэм иследственнэ подразделение уголовнэ лоф-кьызэлуйхыгь, зэхэфынхэр ма-клох.

**Хьаджэбыекьо Шамсэт
(Рэмэзанэ ягуащэ) ыныбжэ
ильэс 75-рэ зэрэхьугьэм фэшл тыгу
кьыддегьэу тыфэгушло!**

Уцыф акьылышлоу, узафэу, убзылфыгьэ пэрытэу ущыт, кьыныгьоу уапэ кьыкыгьэхэр зэпыпчышъугьэх. Пшэхьэ пльытэжыу, уиунагьо пстэуми апэ ибгьэшъу, бгьэпытэу, щылэныгьэр шлу пльэгьоу цыфхэм уахэт.

Узэхьэгьэ плакьор бгьэлэплагьэ, лъагэу плэтыгьэ. Уицыфыгьэ шэн зэхатшлэу, уигуфэбагьэ кьытлылэсэу тэри тыщыл. Непэ уимэфэклэ мафэ хэогьэунэфыкылыш, тыпфэлао уигьашлэ насып лъагэу, учэщ мыушлун-клэу, мэзагьоу, угу зыфэгьурэ пстэуми псауныгьэ пытэрэ насыпрэ ялэу бэрэ ашъхьагь уитынэу!

**Илахьылхэм ыккы игупсэхэм ацлэккы
СЭМЭГУ Зой.**

Лофтхьабзэу «Водоисточник»

Мэшлогьэклуасэхэм псыр зэрэрагьэхэрэ гидрантым лоф зэришлэрэ ауллэккуным пае пэшлорыгьэш лофтхьабзэу «Водоисточник» зыфилорэр 2014-рэ ильэсым, чьэпыогьум муниципальнэ гьэпсыклэ зилэ Мыекьуапэ щыклуагь.

Уголовнэ лофиппл кьызэлуйхыгь

УФ-м хэгьэгу клоцл лофхэмклэ и Министерствэ Ады-гэ Республикэмклэ и Гьэлорышлэлу икьулыкьушлэ-хэм зэхашэщт оперативнэ-лныхьон лофтхьабзэхэм яшлуагьэклэ, ахьцэ кьуалъхьэ зыштэгьэ бзэджа-шлэхэм пшэздэккыжэ ягьэхьыгьэнымклэ федеральнэ кьулыкьум и Гьэлорышлэлу республикэм щылэм епхыгьэ колонием имладшэ инспекторэу Станислав Ч-р кьаубытыгь.

Следствием зэригьэунэфы-гьэмклэ, хьапсым дэсхэм мы кьулыкьушлэм пчъагьэрэ ахьцэ кьуалъхьэхэр кьыратыщыгьэх. Хэбзэухьумаглохэм агьэунэ-фыгьэ бзэджэшлэгьыщымклэ мы хьулыфыгьэм сомэ 31500-рэ кьыратыгьэу ары.

2014-рэ ильэсым шэклогум и 7-м мы кьулыкьушлэм ыпэ-ныкьоклэ УФ-м и Следственнэ

Комитет иследственнэ гьэлоры-шлэлу АР-м щылэм Теуцожь районымклэ иотдел уголовнэ лофиппл кьызэлуйхыгь. Джи-рэ уахтэ ахэр зэхафых.

**Бзэджашлэхэм пшэ-здэккыжэ ягьэхьыгьэнымклэ
федеральнэ кьулыкьум и
Гьэлорышлэлу
Адыгэ Республикэм
щылэм ипресс-кьулыкьу.**

УСАКІОУ ЯХЪУЛІ СЭФЭР КЪЫЗЫХЪУГЪЭР ИЛЪЭСИ 100 ХЪУГЪЭ



Хэку класэр тыгъэпсынурэу...

Поэтэу, орэдыус цлэрылоу Яхъулэ Сэфэр шэклогъум и 7-м 1914-рэ илъэсым къуаджэу Пэнэжыкыуае къыщыхъугъ. Сабый дэдзэ, Сэфэр илъэси 5 нахь ымыныбжъэу, 1919-рэ илъэсым ятэу Мыхъамодэ идунай ыхъожьы, ибэу къэнагъ.

А лъэхъаныр лъэхъан гузэжъогъугъ. Мылькы зилэм инасыпэу, мылькунчъэр насыпынчъэу, зилэм илэу, зимылэм Алахъэр еуагъэу, боу дунэе лэягъ а лъэхъаныр. А мэфэ гузэжъогъухэр ыгу къэкыжъыхэзэ, иусэу «Насып» зыфилоэрэм Сэфэр къыщелэ ятэ мылькыу къыккыныгъэм уенэцынэу зи зэрэхэмытыгъэр, бжыхъэ жьыбгъэр щышъуеу зэхэпцэгъэ унэжэ ибэгъэ цыклым къызэринэгъагъэр. А гузэжъогъу уахътэр ыгу къэкыжъыхэзэ, нэужым Яхъулэм ищылэккэ-псэуклэ ехыылэгъэ гупшысэ зэфэхъысыжъ ешлэ: «**Къулай-цызым ипкыкыплэ Дышъэ жъуагъошъ — сынэмыс**». Хъазабыр ышъэчызэ, «Клэлэ ибэм» щэхъурэ цлэ имылэу Сэфэр щылагъ. Зэфэнчъэгъэ-хъазаб щылаклэм къыщегъэжъэ, «**Гъогу пхэндж зэ сытэхэ, Зэ гъогу занклэмккэ сэгъаз, Гъогу кыхъэшъ — сыжэ зэуе-хъэ**» — къыщелэ иусэ. Сабый ибэм ищылэлагъэр къеутхъау-сыхышъ, зэфэхъысыжъы: «**Сыегъэзыгъэу, сытхъамыккэу сиклэлэгъур сэ исхыгъ**». Сабый ибэм ныбжыккэ дэдзэ зымыгъэллэщт хъалыгъу лүлхъэр кыуачлэккэ къылэжъэу регъажъэ. Иусэу «Клэлэгъу» зыфилоэрэм къызэрэцилоу, «**Плэстэ чыилэр тэ титхъагъо, Унэ мылькыр — зы къамыш**», — джары щылаклэр зыфэдагъэр. Джащ тетэу ригъажьы, къыныбэу зыхэфагъэхэм Сэфэр ишэн-нэ-шанэхэр апсыхъагъэх, агъэпытагъэх, алъэкыхъагъэх, зэрагъэзэфэгъэх. Ныбжыккэзэ чанэу, нэутхэу пионер лфхэм зэрахэлажъэрэм пае, пионер лагерым тлогъогъо агъэклауагъ. Пионермэ я Апэрэ Всесоюз-нэ слетэу 1929-рэ илъэсым Москва щылагъэм хэкум иде-легатэу пионери 9-у агъэкло-гъагъэхэм зэу ащыщыгъ.

Сэфэр егугъуэ еджэщтыгъэ, лфшлэнымккэ ыпшъэ уимыгъэ-клонэу хъупхъагъэ, янэ илэпы-лэгъушхуагъ. Еджэным лфшлэ-ныр пыдзагъэу, мэлэклалэри ягъусэжъэу Сэфэр исабынгъо илъэсхэр хылыагъэх. Гъэпсэ-фэр ымышлэу, еджэу, лажъэу хэтзэ, лонэккэ машинэм игъусэу лф дишлэзэ, пшыгъэу, пагъэу ошлэ-дэмышлэу пэрэхъуджи, «къуим ыккылу корэшъу» зэра-лоу, бганэу барабаным дидза-гъэм ылэ сэмэгъу дыдильашъуи, ылашъхъэ зэрэпитхыгъагъэр охътэ зэфэхъафхэм мы-зэу, мытлоу Сэфэр къылотэ-жыщтыгъ. А тхъамыклагъоу къехъулагъэми клэлэ нэж-гъурыр къызэтэригъэуцагъэл. 1930-рэ илъэсым Тэхъутэмыкыое ШКМ-р къызеухым, джа илъэс дэдэм Краснодар къыщызэлуа-

хыгъэ Адыгэ мэкъумэщ тех-никумым члэхъэ, 1933-рэ илъэ-сым къеухы. Техникумым Сэ-фэр дэгъоу, щысэтэхыплэу ше-джагъ, общественнэ пшъэры-лэу къыфашлэхэрэр чанэу ыгъэцаклэщтыгъэх. «Техникумым иударникхэр» зыфилорэ статьяу хэку гъэзетэу «Колхоз быра-къым» жъоныгуаклэм и 1-м, 1933-рэ илъэсым къыхиутыгъэм техникумыр къэзыухыгъэхэм ацлэ къырилозэ, характеристикэ къареты. Ахэм зэу ащыщэу Яхъулэ Сэфэр ехыылэгъэ тхыгъэ-репортажым мырэуцтэу къыщелэ: «... 1930-м щегъэжъа-гъэу комсомолым хэт, бюром

Шышъхъэлум, 1942-рэ илъэсым, нэмыц фашистхэм тыхэку за-убытым, партизан отрядым хэ-тэу Сэфэр Мыекыуапэ дэккы-жъы, ау ипсауныгъэккэ зэо операциехэм ахэлэжъэн зери-мылэккыштым къыхэккэу, эва-куацием ащэщтхэм ахэфэ. Джащ тетэу Кировскэ хэкум Сэфэр ащэ. Апэрэмккэ Киров-скэ хэкум ипрокурор илэпы-лэгъоу, нэужым а хэку дэдэм и Подосиновскэ район ипро-курорэу Сэфэр лф ешлэ.

Фашистхэр тичыплэхэм ара-фыжъы, Адыгэ хэкур шъха-фит зашлыжъым, Яхъулэ Сэ-фэри хэкум къыгъэзэжыгъ, 1943-рэ илъэсым щегъэжъагъэу 1945-рэ илъэсым нэс Крас-ногвардейскэ районым ипро-курорыгъ. Нэужым, 1945-рэ илъэсым имэлылфэгъу мазэ щегъэжъагъэу 1947-рэ илъэсым нэс, хэку судым хэтэу Сэ-фэр лф ешлэ...

Яхъулэ Сэфэр литературнэ-творческэ гъо-гум зытеуцогъэ лъэхъаныр иклэрыклэ шыпккэу тыхэгъэгу зызыщигъэпсыжърэ зэманыгъ.

ичленэу илъэси 2 лф ышлагъ. лфэу ыпшъэ ралъхъэрэр ыгъэ-цэккэзэпытыгъ. Теориер, прак-тикэр ышлэу, ичаныгъэккэ пллэ-гогого слухъафтын ратыгъ. Участковэ агроном хъугъэу тех-никумыр къыухыгъэу атлуп-щыжъы.

ТЕХНИКУМЫР къызиу-хыгъэм щегъэжъагъэу 1936-рэ илъэсым нэс — илъэ-си 3-м къыклоу — зэ участ-ковэ агрономэу, етланэ совхо-зым иотделение ипашъу, нэ-ужым хэкум имэкъумэщ управ-ление илофышлэу Сэфэр лэ-жъагъэ. Клэлэм ичаныгъэ, ихъу-пхъагъэ гу къылэти, 1936-рэ илъэсым комсомолым и Адыгэ хэку комитет иинструкторэу ащэжъы. Узыщыгъын клэлэ хъупхъэу, лфышлэу чанэу зэрэ-щытыр къыдалыти, комсомо-лым и Адыгэ хэку комитет илъэлуккэ, партием ихэку коми-тет унашъо ешлэ: «...1930-рэ илъэсым къыщегъэжъагъэу комсомолым хэтэу, мэкъумэщ техникумыр къэзыухыгъэу, ли-тературнэ-творческэ лфшлэным пыщагъэу зыккэзыгъэлэгъогъэ Яхъулэ Сэфэр Мыхъамодэ ыккэр редактор-зэдзэклакхэм ягъэхъазырын пыль гупчэ кур-схэу зэхашагъэхэм агъэклонэу».

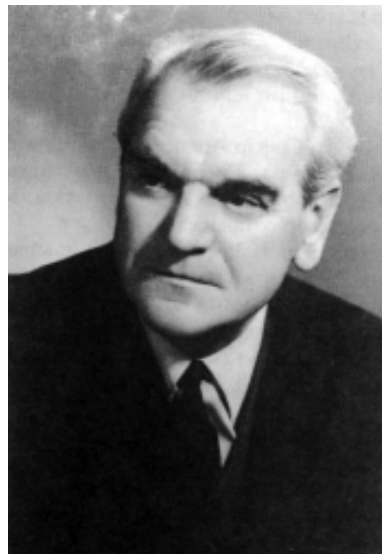
Джащ тетэу, 1937 — 1938-рэ илъэсхэм Москва щеджэнэу Сэ-фэр агъагло. Ащ пыдзагъэу юри-дическэ курсхэри Сэфэр къе-ухых ыккэ 1938-рэ илъэсым щегъэжъагъэу юридическэ лф-шлэныр регъажъэ. Апэрэ лэ-хъаным народнэ судьяу, нэ-ужым хэку судым хэтэу лф ешлэ. 1941 — 1942-рэ илъэс-хэм гарнизоным ивоеннэ три-бунал итхъаматэу, нэужым пар-тием и Адыгэ хэку комитет илофышлэу Яхъулэу щытыгъ.

СЭФЭР тыдэ зыщэлэ, сьд-лоф зешлэ ныбжыккэ дэдзэ къыздиштэгъэ ли-тературнэ-творческэ лфыр зыккэ-лэклэ ышлэгъэ, общественнэ-политическэ, социальнэ-хозяй-ственнэ, судебнэ лфшлэныбэу ышлэхэрэм адаклоу, усэхэр, по-эмэхэр ытхыщтыгъэх, гъэзет-хэм, журналхэм къащыхиуты-щтыгъэх. Ащ фэдэ литератур-нэ-художественнэ зэхашлэу Яхъулэу илэр къыдалыти, 1947-рэ илъэсым обществен-нэ-политическэ литературэмккэ редакторынэу Адыгэ тхылъ-тэдаплэм агъагло. 1950-рэ илъэ-сым къыщегъэжъагъэу Адыгэ хэку радиокомитетым иредак-торэу, нэужым илэшъхъэтэу 1959-рэ илъэсым нэс лэжъа-гъэ. А илъэсым Адыгэ тхылъ

Яхъулэ Сэфэр итворчествэ анахь чыплэ-шхо щызыубытэу, итворческэ напэ къэзы-гъэлагъоу, усаком ыцлэ адыгэ литерату-рэм хэзыгъэпытыхъэрэр орэдыр ары.

тэдаплэм егъэзэжъы, худо-жественнэ ыккэ клэлэцыккэу литературэмккэ редакторэу 1964-рэ илъэсым нэс, пенси-ем оклофэ, лф ышлагъ.

Яхъулэ Сэфэр литератур-нэ-творческэ гъогум зытеуцогъэ лъэхъаныр иклэрыклэ шып-ккэу тыхэгъэгу зызыщигъэ-псыжърэ зэманыгъ. А щылаклэр зыфэдагъэр, ащ щыхъурэ-щы-шлэхэрэр ежъ ыгуккэ ышъхъэ-ккэ зэрэщыпэккэлыгъэр иапэрэ усэхэу «Тибгъэшхъо тамэмэ заубгъу» (гъэз. «Колхоз бы-ракъ», гъэтхалэм и 8, 1938), «Москва» (шышъхъэлум и 20, 1938), «Бжыхъэпэ чэщ» (чъэ-пыогъум и 9, 1938) ыккэ «Къэс-



шлэжырэ» (мэкъуогъум и 6, 1939) зыфилохэрэр Пэрэныккэ Муратэ адыгабзэккэ зэридзэ-ккыжыгъэхэу хэку гъэзетэу «Социалистическэ Адыгеим» къыхиутыгъагъэх. Сэфэр иапэрэ усэхэр урысыбзэккэ ытхыхэу ригъэжъагъ, иусэхэр зыдэт иапэрэ тхылъэу «**Родине**» зыфилоэрэри 1940-рэ илъэсым урысыбзэккэ къыдигъэккыгъ. Ащ къыккэлыккылауагъэх илъэс зэфэхъафхэм къыдигъэккыгъэ тхылъхэр: «**Стихи**» (1945), «**Стихи**» (1948), «**Всем серд-цем**» (1957), «**С тобою това-рищ**» (1963), «**Твоими уста-ми**» (Краснодар, 1966).

ПОЭТЫМ ехыылэгъэ ли-тературнэ пчыхъэзэхэ-хъэ 1961-рэ илъэсым зэхат-щи, итворчествэ лъэныккэ зэфэхъафхэмккэ уасэ фэт-шысэ тытегушылагъ, илъэп-ккыбзэккэ иусэхэр ытхыхэу, илъэпккыбзэккэ ытхыгъэ орэд-хэу тыдэки къыщызэлалохэ-рэр, джыри ахэм ахигъэхъо-нышъ, тхылъэу къыдигъэккы-нэу тызэрэщыгугъырэр тигу-щылэхэм ащыккэдгъэтхыгъ. Охътабэ темышлэу тызэрелъ-лугъэр ыгъэцэккыла — «**Орэд къэслюшт**» зыфилоэрэ иапэрэ адыгэ поэтическэ тхылъ Яхъу-лэ Сэфэр 1962-рэ илъэсым къыдигъэккыгъ. Джащ къыще-гъэжъагъэу Яхъулэу итвор-чествэ изэгъэшлэн гурыт еджа-плэм ыккэ институтым япрог-раммахэм ахэуцэ, адыгабзэккэ иусэхэри ытхыхэу фежъэ. «Орэд къэслюшт» зыфилоэрэ тхылъым къыккэлыккылауагъэх «**Ытхыгъэмэ ащыщхэр**» (1964), «**Чыгун**» (1968), «**Псыорыпл**» (1973), «**Мэз тамэу си Пкэшъ**» (1974) зыфилохэрэр. Усаклор зыщы-

икъэргъуагъэ иусэхэм ягъун-джэу щылэныгъэр иусэ сатыр-хэм къарэнэфыккы. Исабын-гом къыщегъэжъагъэу ышъхъэ-ккэ ар щылаклэм игупчэ хэ-тэу къыхыгъ, иккыны ылэтыгъ, игушлуагъуи ышъэчыгъ, къыккыгъэ щылэныгъэ гъогум щылычып-ккэу ыпсыхъагъ.

Гушылэ зэккылылэхэр, зэ-ккылыгъэчэрэгъуагъэхэр Сэфэр ыгъэфедэщтыгъэхэп. Поэтым иусэхэр лэпккэ-лэпккэу лъэ-сыхъагъэх, уащызэбгырыпллэу къабзэх, гъунджэкоу къаргъоу. Хэкум, хэгъэгум, зэккышны-гъэм, мамырныгъэм ятемэх усаком иусэхэм къащылэты-щтыгъэхэр. А произведение-хэм ахэт лирическэ героир — зихэку шлу дэдэ зылэгъурэ, ыльэккыштыр къогъанэ имылэу ащ фэзышлэрэ цыф гу къабз. Шулэгъу дахэу, шульэгъу фа-бэу ихэку класэ фырилэр те-мышыныхъэу, темыулытыхъэу, ымыушъэфэу иусэхэм гум лъы-лэсэу, зэхалшлэу къащыроло-тыккы. Ащ фэдэх усэхэу «**Ти-хэку клас**», «**Губгъохэр, губ-гъохэр**», «**Пчэдыжъ рэхъат**», «**Гъэтхэ къэгъагъ**» ыккэ ахэм анэмыхкыхэри.

УСАКОМ илъэпккэ ищы-сыплэ-псэуплэ, ичлыопс бай, ащ игубгъо гъэбэжъулэ-хэр нэллэгъум къырегъэта-джэх. Усэу «Губгъохэр, губгъо-хэр» зыфилоэрэм къызэрэцилоу, ахэр «**Зэпаджэх, Мэжъотых, Къэблагъэх, локкытых...** Осэ-псыр Псыпсышъоу Тыгъэ-псым дэуштхъо. Хъуплэм ит-лэхъогъур Гугъатхъэу къы-щэхъэу, Хъубгъэпхъэ зэтэкир Псырыккым щэджэгу».

Лъэпккым илэжъэккыплэ — ипсэуплэхэр хъырахышъэу да-хэу, баеу, гушлуагъор щыхар-зэу, усурэтышлэм, къэлэм зэ-мышъогъухэмккэ сурэт къэпшы-нэу усаком иусэу «Пчэдыжъ рэхъат» зыфилоэрэм ихэку изы-тет, ичлыопс идэхэгъэ шыккэ-гъэпсыккэхэр къыщыролотыккы: жорккэп, жьыуаеп, сапэр иогу дихъыерэп, пчэдыжъ рэхъатым ащ ичыгъ пкэшъэхэм жьыбгъэр яшэсы, маккэу, шъабэу, ласэу, ыпсэ пыт къодыеу чыгъмэ япккэшъэ шхуантлэмэ жьыбгъэр аккэпшы. Лэгъушъо шъабэр на-пэм къырещэ, орэд дахэр гум цызэкланэ, лъэккэ ин къыреты. Лирическэ героим шульэгъу-ныгъэр ижъогъо гъуазэу ипчэ-дыжъ рэхъат ренэу зэрэпэгъо-ккырэм игушлопс орхэмккэ усэр еухыжъы.

Яхъулэу илирическэ герой ыгу къабзэ, къаргъо. «Гурэ гу-рэ лъагъо зыфагъоты» ело адыгэ гушылэжъым. Джащ фэ-дэу, гуфэбагъэ зэфэзышлэгъэ ныбжыккыпллэмэ ягъуэ-гупшы-сэ дах «Гъэтхэ къэгъагъ» зы-филоэрэм къыригъэлэгъуагъэ-рэр, къырилотыккэхэрэр. Игъэтхэ къэгъагъэ диштэу, лирическэ героим ыгу насып гушлуагъор къетаджэ, гугъэ нэфыр, гугъэ лъагъэр къыдэуае. Шлэтэу нэ-фылъыр шлу зэрэлэгъухэрэм ашъхъагъ къеуцэ, шульэгъум гушлуагъор къызэклэгъанэ, ты-гъэнэбзыхэр зэпэшлэтыжъхэу къыптэпсэх. Шульэгъу дахэу, къаргъоу ыгу къыщызэккэбла-гъэм клэлэ ныбжыккэу тамэ къыгуегъагъ, рехъыжъэшъ, гу-гъэ-гупшысэ зэтэклэхэм яжъыор хелъасэ. Шульэгъум имашло къызэклэнагъэу гъэтхэ къэгъагъэ зэмышъогъухэу мэлэшлур зыпи-лэсыккырэ лэрамыр ишульэгъу фещэи...

ШЪХЪЭЛЭХЪО Абу.
(Джыри къыккэлыккылошт).

ТИФЕСТИВАЛЬХЭР

«Зэкъошныгэм ижъогъобын» зыфилорэ апэрэ Дунэе фестивал-зэнэкъокъур Шэрджэскалэ шыкыуагъ. Украинэм, Абхъазым, Къэбэртэе-Бэлыкарым, Дагъыстан, Чэчэным, Краснодар ыкIи Ставрополь крайхэм, Ростов, Волгоград хэкухэм, Адыгеим, Къэрэщэе-Шэрджэсым, нэмыкIхэм яныбжыкIэхэр зэлукIэгъум хэлэжыагъэх.

ИскусствэхэмкIэ Адыгэ республикэ колледжэу Тхъабысымэ Умар ыцIэкIэ шытым ия 4-рэ курс шеджэрэ ГъашIэ Маринэ классикэм хэхъэгъэ произведениер ыкIи адыгэ оредыр зэнэкъокъум кышылуагъэх, апэрэ чыплэр кыфагъэшоагъ.

— ФортепианэмкIэ кыдежыуагъэр колледжым икIэлэегъаджэу ГутIэ Саид, — кылуатэ Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артистэу, ГъашIэ Маринэ икIэлэегъаджэу Шхъэбэцэ Сыхъатбый. — Фестивалыр гъэшIэгъон къэзышыгъэр бзэ зэфэшхъафхэмкIэ оредхэр кызыралуагъэр ары.

ГъашIэ Маринэ тыфэгъушIуи, гушыIэгъу тыфэхъугъ. ИкIэлэегъаджэхэм ар къащитхъугъ, фестивалхэм нахъыбэрэ ахэлажэ зэрэшIоигъор кытылуагъ.

— **Марин, фестивалым шыбгъэжынчыгъэ произведениехэм тащыгъэ-гъуазэба.**



«Жьогъобыным» Маринэ щашIэ

— Пуччини иоперэу «Джанни Скикки» зыфилорэм кыхэхыгъэр, Андзэрэкъо Вячеслав иорэдэу «Сигугъэ дахэр» фестивалым кышысIуагъэх. ИскусствэхэмкIэ колледжым ипашэхэм, сикIэлэегъаджэхэм сафэраз. Зэнэкъокъум зыфэгъэхъазырынымкIэ сагъэгъушхуагъ.

— **Фестивалым ыцIэ бэмэ уарегъэгупшысэ. Искусст-**

вэм зэфыцэгъэ ныбжыкIэхэм язэпхыныгъэхэр агъэпытэнхэмкIэ сыда анахъэу уналэ зытеудзэгъэр?

— Узшыщ республикэм, лъэпкъым якультурэ пIэты пшIоигъоу фестивалым узыкIокIэ дахэкIэ уянкъокъун фае. Урысыбзэм имызакоу, Дагъыстан, Чэчэным, нэмыкIхэм яныбжыкIэхэм оред

кызыралорэм уедэлузэ, искусствэм зэрэфэлажэхэрэм, классикэм Iоф зэрэдашIэрэм, яныдэльфыбзэкIэ макъэр зэрагъэлорышIэрэм салыпплаагъ.

— **Шхъэбэцэ Олимпиадэ джэгунхэм афэгъэхыгъэ фестивалым апэрэ чыплэр кышыдэпхыгъ, нэмыкI квалэхэм ащызэ-хэцэгъэ фестивал-зэнэкъокъухэм шытхъуцIэхэр къащыпхыгъэх. Шхъэбэцэ Сыхъатбый кызырэсиуагъэмкIэ, Ростов-на-Дону уклонэу зыогъэхъазыры.**

— Фестивалхэр еджаплэм фэсэгъадэх. ШIэныгъэу уикIэлэегъаджэмэ кыуатырэр шыIэныгъэм зэрэщылыбгъэкIуатэрэр ор-орэу зыдэплээгъужы пшIоигъу. Искусствэм цыфыр зери-плурэр концертхэм, фестивалхэм къащэлэагъо.

— **Уигухэлэ благъэхэр кытаплэ тшIоигъу.**

— 2015-рэ ильэсым искусствэхэмкIэ колледжыр къэсыу-хыщт, сишIэныгъэ хэзгъэхъон симурад, седжэщт, фестивалхэм сахэлэжэщт.

— **Артисткэ цIэрыло ухъу-нэу сыпфэлэло.**

— Тхъауегъэпсэу. Сурэтым итхэр: **Шхъэбэцэ Сыхъатбыйрэ ГъашIэ Маринэ-рэ.**



— 2014 — 2015-рэ ильэс IофшIэгъур тыублагъ, — кылуатэ Камернэ музыкальнэ театрэм ихудожественнэ пашэу, Урысы-емрэ Адыгеимрэ искусствэхэмкIэ изаслуженнэ IофышIэшхоу Су-

лейманов Юныс. — Мыекъуапэ кышыдгъэлээгъорэ спектаклэмэ цыфыбэ яплъы.

«Моя прекрасная леди» зыфилорэ спектаклэу Виктор Курочкиным ыгъэуцугъэр ильэс 12

ТЕАТРЭР

Цыфыбэ яплъы

Камернэ музыкальнэ театрэу Хъанэхъу Адамэ ыцIэкIэ шытыр «Пшызэ театральнэр» зыфилорэ фестивалэу мы мазэм Краснодар шыкIоштым хэлэжэщт. «Сэ сызэрэфаем фэдэу шIу сылэгу» зыфилорэ спектаклэу Исуп Тимур ыгъэуцугъэр тиартистхэм къагъэлээгъошт. Музыкэр Михаил Арзумановым ыусыгъ. Габриэль Ару пьесэр ытхыгъ.

хъугъэу артистхэм къашы. Искусствэм пыцагъэхэр езэщы-хэрэп. ШыIэныгъэм кыхэхыгъэ кыгъэлээгъоныр шIульэгъум иза-кьоп кызытегушIэрэр. Пшъа-шъэр дахэу гушыIэным, шэн-хаб-зэхэр зэрихъанхэм фэшI проф-ессорыр IэпыIэгъу кыфэхъу. Динэу ылэжырэм, IэнатIэу иIэм, лъэпкъэу зыщышым ямылтыты-гъэу пшъашъэм шIу ылээгъуш-тыр кыхихыныр къехъылэкIыгъ, профессорыр шхъэгъусэ фэхъугъ.

Къашъохэр Исуп Аслъан кы-хихыгъэх. А. Хусниязовыр ор-кестрэм идирижер. А. Степа-новым, И. Кириченкэм, М. Ар-зумановым, В. Верещако, Н. Максимовам, Г. Лодяновам, В. Марковым рольхэр къашыгъэх.

Камернэ музыкальнэ театрэм «Пшызэ театральнэм» шытхъур кышыдихынэу фэтэлэ.

Сурэтыр «Моя прекрасная леди» зыфилорэм кышытетхыгъ.

ГАНДБОЛ. СУПЕРЛИГЭР

«Астраханочкэр» нахъ лъэш

«Адыф» Мыекъуапэ — «Астраханочка» Астрахань — 22:41 (9:20, 13:21).

Шэклогум и 10-м Мыекъуапэ шызэлукIагъэх.

Зезышагъэхэр: А. Зопунян, Д. Гордилова — Краснодар.

«Адыф»: кълэлэпчъэлухэр: Тормозова, Самарская, Баскакова; ешIакохэр: Еремченко — 2, Серадская — 4, Черномурова — 3, Грбавчевич — 2, Малхозова — 4, Иса-ченко — 3, Игнатченко — 1, ШъэоцIыкIу, Головки — 1, Неупокоева, Альмухомедова, Туник — 2.

Мыекъопэ «Адыфым» ит-ренер шхъаIэу, Урысыем

изаслуженнэ тренерэу Анатолий Скоробогатовым ешIэгъур кызыаухым кызырэтилуагъэу, блэкIыгъэ зэлукIэгъумэ ябгъа-пшэмэ, тикомандэ нахъ дэгъоу ешIагъ. Спортсменкэхэм ягует-ныгъэки, зэрэбанэхэрэмкIи нахъ зыкыуагъаштэ, ау те-клоныгъэр командэ лъэшым кышылуахыным фэхъазырхэп. «Астраханочкэм» итренер-хэм тыцагъэгъозагъ медаль-хэм зэрафэбанэхэрэм. Карина Сисеновар, Яна Жилинскайте, Виктория Жилинскайте, Кристина Тарасовар, нэмыкIхэри уащитхъунэу ешIэх, къэлапчъэм бэрэ Iэгъуар дадзэ, хэгъэгум ихэшыпыкIыгъэ ко-мандэхэм ащешIэх.

«Адыфым» изичэзыу ешIэгъу тыгъэгъазэм илэщт.

БАСКЕТБОЛ. АПШЪЭРЭ КУПЭУ «А»-р

«Динамо-МГТУ»-м иешIэгъухэр

«Муссон» Севастополь — «Дина-мо-МГТУ» Мыекъуапэ — 74:76. Шэклогум и 8-м зэдешIагъэх. «Муссон» — «Динамо-МГТУ» — 80:71.

ЯтIонэрэ зэлукIэгъур шэклогум и 9-м Севастополь шыкIуагъ.

Апэрэ зэлукIэгъум иешIэгъу уах-тэ заухым пчъагъэр зэфэдиизыгъ. ТакъыкIи 5 командэхэм къафыха-гъахъуи ешIэгъум зыпаублэжыым, 76:74-у тиспортсменхэм теклоныгъэр кыдахыгъ.

ЯтIонэрэ зэлукIэгъур

«Динамо-МГТУ»: Лундако — 2, Пути-

мцев, Бажунашвили — 4, Гапошин — 8, Хмара — 10, Милютин — 2, Коротков — 19, Лавриненко, Шиб-аев, Еремин — 16, Дудко — 10.

Чыплэхэр

1. «Динамо» Челябинск — 15
2. «Динамо-МГТУ» — 13
3. «Строитель» Энгельс — 11
4. «Рускон» Саранск — 11
5. «Магнитка» Магнитогорск — 9
6. «Муссон» Севастополь — 8
7. «Тегас» Динская — 8
8. «Чебоксарские Ястребы» — 8
9. «Старый Соболь» Н.Тагил — 7
10. «Самара-2» Самара — 6.

Нэклубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТИЛЬ Нурбий.

Зэхъышагъэр ыкIи кыдзы- гъэкIырэр:

Адыгэ Республи-кэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къралхэм ащы-псэурэ тильэп-къэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамал-хэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер зыхъышIэр:

385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

редактор шхъаIэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшгъэдэкIыж зы-хырэ секретары: 52-16-77.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зышаушыхъаты- гъэр:

Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэлары-шIапI, зэраушыха-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4046

Индексэр
52161
52162

Зак. 3226

Хэутыным узшыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00 ЗышыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор
шхъаIэр
Дэрбэ Тимур

Редактор шхъаIэм иапэрэ гуадзэр

МэщIэкъо
Саид

ПшгъэдэкIыж зы-хырэ секретары
ЖакIэмыкIо
Аминэт